הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רמו

בָּהּ, אָסוּר לְהַשְׁכִּיר לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וּבְיוֹם הַחֲמִישִׁי מֻתָּר לְהַשְׁכִּיר לוֹ, [ג]וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִטֹּל שְׂכַר שַׁבָּת אֶלָּא (פ) (ג) בְּהַבְלָעָה, כְּגוֹן שֶׁיַּשְׁכִּיר לוֹ לְחֹדֶשׁ אוֹ לְשָׁבוּעַ. (ד) [ד]וּלְהַשְׁאִיל לוֹ מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. הַגָּהּ: * וְכֵן עִקַּר כַּפְּבָרָא הָאַחֲרוֹנָה. * וּמֻתָּר לְהַשְׁאִיל לוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת (טור וסמ״ג (לאוין סה) וסמ״ק (מצוה רסב) ותוספות פרק קמא דשבת (יט. ד״ה (פ) ישמיר)) אַף עַל גַּב שֶׁמַּתְנֶה שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי יַחֲזֹר וְיַשְׁאִיל לוֹ, (ה) * וְלֹא אָמְרִינַן בְּכִי הַאי גַּוְנָא דְּהָוֵי כְּשָׁכִיר (הגהות מיימוני פרק ו׳ (מהל׳ ק)): ב [ה]אָסוּר לְהַשְׁאִיל (ו) שׁוֹם כְּלִי לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת, (ז) [ו]וַאֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אִם הוּא סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה כָּל שֶׁאֵין שְׁהוּת לְהוֹצִיאוֹ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ שֶׁל הַמַּשְׁאִיל (ח) קֹדֶם חֲשֵׁכָה, [ז]מִפְּנֵי שֶׁהָרוֹאֶה סָבוּר שֶׁיִּשְׂרָאֵל (ט) צְוָהוּ (ג) לְהוֹצִיאוֹ: ג (י) * [ח]אָסוּר לְהַשְׁכִּיר אוֹ לְהַשְׁאִיל * בְּהֶמְתּוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי (יא) כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה בָּהּ (ג) מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, שֶׁאָדָם מְצַוֶּה (יב) עַל * שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ. הַגָּהּ: אֲבָל יָכוֹל לְהַשְׁכִּירָהּ אוֹ לְהַשְׁאִילָהּ וּלְהַתְנוֹת שֶׁיַּחֲזִירֶנָּה לוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, אֲבָל לֹא מְהֻגֵּי אִם מַתְנֶה

ג שָׁם בְּתוֹסְפוֹת (ד״ה לא ישכיר) וְהָרא״ש (שם) וְהָרַמ״ה וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.
ד סמ״ג (לאוין סה) וְסמ״ק (מצוה רסב) וְסֶפֶר הַתְּרוּמָה (סי׳ רכא) וְהַגָּהוֹת מֵיימוֹנִי (דפוס קושטא) פֶּרֶק ו׳ (הט״ו) (בְּשֵׁם) [וְהוּא מִדִּבְרֵי] הַתּוֹסְפוֹת (שם).
ה שָׁם.
ו שַׁבָּת י״ח (ע״ב) וּכְרַבִּי עֲקִיבָא אֲלִיבָּא דְּבֵית הִלֵּל.
ז סמ״ג (שם) וְהַתְּרוּמָה (שם).
ח טור שָׁם.

בְּאֵר הֵיטֵב

א (פ) בְּהַבְלָעָה. אֲבָל לְטַל שְׂכַר שַׁבָּת לְחוּד, אֲפִלּוּ בִּכְלֵי שֶׁאֵין עוֹשִׂין בּוֹ מְלָאכָה, אֲפִלּוּ בְּחֶדֶר לְדוּר בּוֹ, אָסוּר כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן ש״ו סָעִיף ד׳. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג):

ב (ג) לְהוֹצִיאוֹ. וְאִם הָעִיר מֻקָּפֶת חוֹמָה דַּמֻּתָּר לְטַלְטֵל בְּכָלָהּ, יֵשׁ לְהָקֵל בְּעֵת הַצֹּרֶךְ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְט״ז (סק״ג): ג (ג) מְלָאכָה בְּשַׁבָּת. דְּזֶה אָסוּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת: (ג) בְּהַבְלָעָה. אֲבָל (ד) לְטַל שְׂכַר שַׁבָּת לְחוּד אֲפִלּוּ בִּכְלֵי שֶׁאֵין עוֹשִׂין בּוֹ מְלָאכָה, אוֹ שֶׁמַּשְׁכִּיר לוֹ חֶדֶר לְדוּר בּוֹ, אָסוּר לְכַלְּאָ, וּכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״ו סָעִיף ד׳: (ד) וּלְהַשְׁאִיל לוֹ וְכוּ׳. דְּכֵינָן שֶׁאֵין רָוַח לְיִשְׂרָאֵל בִּמְלָאכָת הָאֵינוֹ יְהוּדִי, לֹא יֹאמְרוּ שֶׁלְּוָחוֹ הוּא לָזֶה, וְעַל כֵּן מֻתָּר לְהַשְׁאִיל לוֹ אֲפִלּוּ לְיוֹם הַשַּׁבָּת לְחוּד, אֲפִלּוּ כֵּלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי מְלָאכָה בָּהֶן: (ה) וְלֹא אָמְרִינַן וְכוּ׳. הֵיכִינוֹ שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מַשְׁאִילוֹ חִנָּם כִּי אִם בִּשְׂכַר שֶׁיַּשְׁאִילֶנּוּ אַחַר כָּךְ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּלֹא הָוֵי בְּדֶרֶךְ שְׂכִירוּת מַמָּשׁ לוֹמַר אָתֵּן לְךָ כָּךְ כְּדֵי שֶׁתַּשְׁאִילֵנִי כְּלִי שֶׁלְּךָ, שָׁרֵי [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ודוקא)], וְעַיֵּן בְּאוּר הַלָּכָה (ד״ה ולא): ב (ו) שׁוּם כְּלִי. הֵיכִינוֹ אֲפִלּוּ כֵּלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן מְלָאכָה, (ה) וְאָסוּר אֲפִלּוּ לְדַעַת רִאשׁוֹנָה: (ז) וַאֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אִם הוּא וְכוּ׳. וְאָסוּר אֲ אֲפִלּוּ לְמִכֹּר לוֹ אוֹ לִתֵּן לוֹ בְּמַתָּנָה וּכְמוֹ שְׁמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן רנ״ב סָעִיף א׳, וְעַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מַה שָּׁכָתַבְנוּ בָּזֶה: (ח) קֹדֶם חֲשֵׁכָה. הֵיכִינוֹ קֹדֶם שֶׁתִּשְׁקַע הַחַמָּה [מַגִּיד מִשְׁנָה] (פ״ו הי״ט): (ט) צְוָהוּ לְהוֹצִיאוֹ. לְחוּץ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. (ו) וַאֲפִלּוּ לְדִידָן דְּלֵית לָן רְשׁוּת הָרַבִּים גְּמוּרָה, אָסוּר, דַּאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁבוּת הוּא אֲפִלּוּ בְּמִילֵי דְּרַבָּנָן, (ז) וְאִם כֵּן אִם הָעִיר מֻקָּפֶת חוֹמָה דַּמֻּתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ, א]וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי גַּם כֵּן דָּר שָׁם, שָׁרֵי לְהַשְׁאִילוֹ כֵּלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין מְלָאכָה בָּהֶן. (ח) וְלִמְכֹּר לוֹ (ט) וּלְהַשְׁכִּירוֹ אָסוּר אַף בָּזֶה, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ שֶׁמָּכַר וְהִשְׁכִּיר לוֹ בְּשַׁבָּת. (י) וְאִם הוּא כֵּלִים שֶׁעוֹשִׂין בָּהֶן מְלָאכָה אֲפִלּוּ לְהַשְׁאִילוֹ אָסוּר, אֶלָּא אִם כֵּן יוֹצִיאֵם מִפֶּתַח בֵּיתוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ בִּשְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּשַׁבָּת: ג (י) אָסוּר לְהַשְׁכִּיר וְכוּ׳. (יא) כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה וְכוּ׳. אֲפִלּוּ (יא) בְּיוֹם רִאשׁוֹן, וַאֲפִלּוּ בְּהַבְלָעָה: (יב) עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ. [הַגְּרַ״א, וְכֵן מוּכָח מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ גּוּפֵיהּ]: (שמות כג יב) לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ וְגוֹ׳. וְאַף עַל גַּב דְּהַשְׁכִּיר הַבְּהֵמָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי, הָא קַיְימָא לָן (ע״ז טו.) דְּשְׁכִירוּת לֹא קָנְיָא, וַהֲוָה לֵיהּ בְּהֶמְתּוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּמְצֻוֶּה עַל שְׁבִיתָתָהּ. (יב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלְחוּמְרָא אָמְרִינַן דְּשְׁכִירוּת קָנְיָא, וְעַל כֵּן אִם יִשְׂרָאֵל שָׂכַר בְּהֵמָה מֵאֵינוֹ יְהוּדִי מְצֻוֶּה עַל שְׁבִיתָתָהּ, (יג) וְנָכוֹן לְהַחְמִיר כְּיָנִין דְּהוּא

בְּהֵמוֹת כְּמוֹ שֶׁהִזְכִּיר (שם ה״ד) לְעִנְיַן מְכִירַת בְּהֵמָה גַּסָּה דִּבְסוּס מֻתָּר, וְהַשַּׁעַם דְּשָׁם הוּא רַק גְּזֵרָה מִפְּנֵי חֶשֶׁד שֶׁמָּא יָבֹא לִשְׁאֲלָהּ וּשְׁכִירוּת וְנִסְתַּלֵּק, וְלָכֵן בְּסוּס דִּסְתָמָא עוֹמֵד לִרְכִיבָה שַׁאֲנֵי בָּזֶה מִשּׁוּם שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ לְרֹב הַפּוֹסְקִים דְּחִי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ לֹא גָּזְרוּ רַבָּנָן עַל הַמַּכִּירָה, וְכִדְאִיתָא בִּגְמָרָא (ע״ז טז.. שבת צד:), מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁאֲלָה וּשְׁכִירוּת גּוּפָא דְּהוּא נוֹגֵעַ לְאִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא בְּוַדַּאי יֵשׁ לְחֹשׁ שֶׁמָּא יִטְעִינוּ בְּאֵיזֶה [וּבְקָרוֹ בְּמִקּוֹמוֹתֵינוּ שֶׁהַסּוּס מְיֻחָד גַּם כֵּן לִמְשָׁא [וְלֹא כְּמוֹ בִּמְקוֹמוֹתָם שֶׁהַחֲמוֹר מְיֻחָד הוּא לְמַשָּׂא וְהַסּוּס רַק לִרְכִיבָה] בִּנְוַאי פָּשׁוּט דְּאָסוּר לְהַשְׁכִּיר אֲפִלּוּ סוּס, וְכֵן מָצָאתִי בְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק״ב) שֶׁהֶבִיא כֵּן לְדִינָא בְּשֵׁם הָרַלְבַּ״ח (סִי׳ כח), וְכֵן הֶבִיאוֹ גַּם כֵּן הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) בְּלִי שׁוּם חוֹלֶק וְכֵן כָּתַב הַכַּנֶּסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט), וּמַה שֶּׁהֶבִיא הַבְּאֵר הֵיטֵב (סק״ג) דְּלְרִכּוּב הָאֵינוֹ יְהוּדִי עַל בְּהֵמַת יִשְׂרָאֵל אֵין לְהַקְפִּיד וְכוּ׳, אֵין הַכְּנָסָה כָּאן, דְּהָתָם גַּבֵּי [בְּעִנְיַן הָאִסּוּר בְּסִימָן ש״ח סָעִיף כ״ב סוּס, רַק שֶׁמִּיְּרֵי בְּעִנְיַן הָאִסּוּר בְּסִימָן רנ״ב עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּפָרֵי מְגַדִּים (א״א מִשְׁבְּצוֹת זָהָב סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּמִשּׁוּם שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ. וְהוּא הַדִּין חֲיוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁלּוֹ, וַאֲפִלּוּ עַל מִינִים שֶׁבָּיִם [בְּפֶרֶק ה׳ דְּבָבָא קַמָּא (נה. ותוס׳ שם ד״ה המניח) וְהוּבָא בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר] * שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ. וְהוּא הַדִּין חֲיוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁלּוֹ, וַאֲפִלּוּ עַל מִינִים שֶׁבָּיִם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: ב (ס) דְּכֵן אֵיתָא גַּם בְּרַמְבַּ״ם (פ״ו הי״ט) וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש בשבת): (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְט״ז (סק״ג): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (שם), אַךְ הַמַּגֵּן אַבְרָהָם כָּתַב [ב]דְּיֵשׁ לְהַקֵּל בָּזֶה רַק לְעֵת הַצֹּרֶךְ מִשּׁוּם דְּחִשֵּׁשׁ (שם) וְט״ז (סק״ג) וְהָעַתִּיקוֹ גַּם לְטַעַם הָרַמְבַּ״ם (שם) עַיֵּן שָׁם, וְהַט״ז הַקֵּל בָּזֶה בְּפִשִׁיטוּת, וּמֵאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ח)

מִשְׁמַע דְּסִבִירָא לֵיהּ כְּטַ״ז עַיֵּן שָׁם: (ס) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רנ״ב (סק״ד) וְהָעַתִּיקוֹ הַפְּרִי מְגַדִּים בְּעִנְיָנֵנוּ (א״א סק״ז): (ע) פְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן זֶה (שם): (י) פְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן רנ״ב (א״א סק״ד): ג (יא) הַסְכָּמַת הַפּוֹסְקִים: (יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) בְּשֵׁם הַגָּהוֹת אֲשֵׁרִ״י (ע״ז פ״א סי׳ כב): (יג) וְאַף דְּלִכְאוֹרָה מִשְׁמַע מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּהוּא סָפֵק גְּמוּר

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״ה) כתב שאפילו דר האינו יהודי במקום שאינו מעורב מותר בענין שאין לחוש למראית העין של הרואה אותו יוצא מביתו של ישראל (כגון שביתו של ישראל רחוק כל כך ממקום שאינו מעורב, בענין שהרואה אותו יוצא מביתו של ישראל אינו רואה שהוא יוצא למקום שאינו מעורב). **ב]** וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ח).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רמו

ט הריב"ש בְּתְשׁוּבָה (סי' כה). י הַגָּהוֹת מָרְדְּכַי פֶּרֶק קַמָּא דְּשַׁבָּת (סי' תנב) וְהָאֲגוּר (סי' שמב).

עִם הָאֵינוּ יְהוּדִי שֶׁתָּנוּחַ בְּשַׁבָּת, כִּי (יג) אֵין הָאֵינוּ יְהוּדִי נָאֱמָן (ד) עַל כָּךְ (סמ"ג (לאוין סה) וספר התרומה (סי' רכ) ומרדכי פרק קמא דשבת (סי' רמג)). ט**וְאִם הִשְׁאִילָהּ אוֹ הִשְׁכִּירָהּ לְאֵינוּ יְהוּדִי וְהִתְנָה עִמּוֹ לְהַחֲזִירָהּ לוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, וְעָבְרָה בְּשַׁבָּת,** (ה) (יד) **יַפְקִירֶנָּה** (טו) **בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, 'אוֹ יֹאמַר** (ו) (טז) **בְּהֶמְתִּי קְנוּיָה לָאֵינוּ יְהוּדִי,** (יז) **כְּדֵי שֶׁיִּנָּצֵל מֵאִסּוּרָא דְּאוֹרַיְתָא.** הַגָּהּ: וְאִם רוֹצֶה יָכוֹל לְהַפְקִירָהּ לִפְנֵי שְׁלשָׁה בְּנֵי אָדָם כְּדִין שְׁאָר הֶפְקֵר, וַאֲפִלּוּ הָכִי אֵין שׁוּם אָדָם יָכוֹל (ז) לִזְכּוֹת בָּהּ, (יח) דְּוַדַּאי אֵין כַּוָּנָתוֹ רַק כְּדֵי לְהַפְקִיעַ מֵעָלָיו אִסּוּר שַׁבָּת (טור). וְדַוְקָא בְּשַׁבָּת, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב (יט) אֵין אָדָם (ח) [ח] מְצַוֶּה עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ בְּיוֹם טוֹב (בית יוסף סימן ש"ה (ד"ה כתוב מהגהות) בשם שבלי הלקט (סי' קיג)):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג **[ח] מְצַוֶּה.** עַיֵּן בְּאֹר הַיטֵב, וְעַיֵּן בְּיָד אֶפְרַיִם בְּבַאוּר דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם בָּזֶה, וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ג) הָאֲרִיךְ גַּם כֵּן בְּעִנְיַן שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ בְּיוֹם טוֹב וּמֵסִיק לְהַחְמִיר, וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב שֶׁנִּי יֵשׁ לְהַחְמִיר, עַיֵּן שָׁם:

בְּאֵר הַיטֵב

מִדְּאוֹרַיְתָא דְּקָיְמָא לַן (ע"ז טו.) דְּשְׁכִירוּת לֹא קָנְיָא. וְדַוְקָא מְלָאכָה אֲבָל לִרְכֹּב הָאֵינוּ יְהוּדִי עַל בְּהֶמַת יִשְׂרָאֵל אֵין לְהַקְפִּיד, דְּחֵי נוֹשֶׂא אֶת עַצְמוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן ש"ה סָעִיף כ"ב עַיֵּן שָׁם. וְאִם הַיִּשְׂרָאֵל שָׂכַר מֵאֵינוּ יְהוּדִי בְּהֵמָה, מְצָוֶה עַל שְׁבִיתָתָהּ, דְּשְׁכִירוּת קָנְיָא לְחַמְרָא. וְאִם חָזַר וְהִשְׁכִּירָהּ לְאֵינוּ יְהוּדִי, שָׁרֵי מִמָּה נַפְשָׁךְ. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח): (ז) **עַל כָּךְ.** וְאֵין בִּכְלָל זֶה מַה שֶּׁמּוֹסְרִין בְּהֵמָה לְרוֹעֶה, דְּמִרְתַּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"ח סָעִיף כ"ג: (ה) **יַפְקִירֶנָּה.** דְּדָבָר תּוֹרָה הֶפְקֵר בִּפְנֵי עַצְמוֹ הֲוֵי הֶפְקֵר. אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לְהַשְׁכִּירָהּ עַל דַּעַת שֶׁיַּפְקִירֶנָּה בְּשַׁבָּת, וְגַם בְּמַקִּירָה אֵין הָעֵת אֶלָּא כְּשֶׁמּוֹכֵר כָּל יְמֵי הַשַּׁבָּת וְלֹא בְּשַׁבָּת לְחוּד, עַיֵּן תְּשׁוּבַת צֶמַח צֶדֶק סִימָן ל"ח. וּבַ"ח (ס"ה) מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה לְהַפְקִיר בִּפְנֵי שְׁלשָׁה. וְטַ"ז (סק"ד) כָּתַב דַּאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד בָּזֶה לְכַתְּחִלָּה, אֶלָּא יֵשׁ הֶתֵּר בִּכְפִי הַדְּרָכִים שֶׁזָּכַרְתִּי בְּסָעִיף ה': (ו) **בְּהֶמְתִּי.** וְדַוְקָא בִּפְנֵי צָרִיךְ לוֹמַר, כְּדֵי שֶׁיִּתְפַּוֵּן לְקִנּוּת. מְגֵן אַבְרָהָם (סק"י). (וּבְסֵפֶר אֵלִיָּהוּ רַבָּה (סק"י אא) פָּסַק דַּאֲפִלּוּ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ מְהַנֵּי כְּדַעַת שֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּדִיעֲבַד עַל כָּל פָּנִים): (ז) **זְכוּת בָּהּ.** כָּתַב טַ"ז (סק"ח), שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם רַב אֶחָד שֶׁסָּמַךְ עַל זֶה לְהַתִּיר לְהַלְווֹת בְּרִבִּית עַל מְשׁכּוֹן דֶּרֶךְ מְכִירָה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ מְכִירָה מַמָּשׁ כְּגוֹן שֶׁחָיַב לְהַחֲזִיר לוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר, שֶׁלֹּא עָשָׂה מְכִירָה זוֹ אֶלָּא כְּדֵי לְהַפְקִיעַ אִסּוּר רִבִּית, כְּדֶרֶךְ שֶׁאָמְרוּ כָּאן לְעִנְיַן שַׁבָּת. וַאֲנִי אוֹמֵר חִלִּילָה לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל, דְּכָל שֶׁאֵין כָּאן מְכִירָה הֲרֵי שָׁם הַלְוָאָה עָלָיו דְּאִסּוּר, וְכָאן הֲרֵי הֶפְקֵר בָּרְאוּי רַק שֶׁלְּזְמַן הוּא, דְּהֵיינוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וּבְשַׁבָּת עַצְמוֹ הֲרֵי הֶפְקֵר גָּמוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמִשְׁכּוֹן הַנַּ"ל שְׁגּוּף הָעִנְיָן צָרִיךְ לִהְיוֹת נִמְכָּר שֶׁיַּעֲשֶׂה הַלּוֹקֵחַ בּוֹ מַה שֶּׁלִּבּוֹ חָפֵץ, וְזֶה אֵינוֹ שָׁם, עַיֵּן שָׁם: (ח) חוֹלֵק וְאוֹסֵר, וְיֵשׁ לְהַחְמִיר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא. (יד) א]וְאִם שְׁכָרָהּ מֵאֵינוּ יְהוּדִי וְחָזַר וְהִשְׁכִּירָהּ לְאֵינוּ יְהוּדִי שָׁרֵי מִמָּה נַפְשָׁךְ. וְאִם קָנָה בְּהֵמָה מֵאֵינוּ יְהוּדִי אוֹ מָכַר לְאֵינוּ יְהוּדִי בִּמְשִׁיכָה לְחוּד אוֹ בְּכֶסֶף לְחוּד, הֲוֵי סְפֵקָא דְּדִינָא וְאָזְלִינַן לְחוּמְרָא לְעִנְיַן שְׁבִיתַת בְּהֵמָה. [מַוְסָפָת שַׁבָּת (סק"ו)]: (יג) **אֵין הָאֵינוּ יְהוּדִי נֶאֱמָן.** וְמִירָתַת נַמִי לֹא מִירְתַת לַעֲשׂוֹת בָּהּ מְלָאכָה, כֵּיוָן שֶׁהִיא בִּרְשׁוּתוֹ עַל יְדֵי שְׁאֵלָה אוֹ שְׁכִירוּת לֹא נִתְפַּשׂ עָלֶיהָ כְּנָגֵב עַל יְדֵי זֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּרֵישָׁא כְּשֶׁמַּתָּנָה שֶׁיַּחֲזִירֶנָּה לוֹ קֹדֶם שַׁבָּת, כְּבָר כָּלָה הַשְּׁאֵלָה וְהַשְּׁכִירוּת קֹדֶם הַשַּׁבָּת, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ש"ה סָעִיף כ"ג [אַחֲרוֹנִים]: (יד) **יַפְקִירֶנָּה וְכוּ'.** (טו) אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לְהַשְׁכִּירָהּ עַל דַּעַת שֶׁכְּשֶׁיַּגִּיעַ יוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁיַּפְקִירֶנָּה, וַאֲפִלּוּ אִם יַפְקִירֶנָּה בִּפְנֵי שְׁלשָׁה, שֶׁאֵין הַכֹּל יוֹדְעִים מִן הַהֶפְקֵר וְאָתֵי לִידֵי חֲשָׁדָא שֶׁיֹּאמְרוּ בְּהֶמְתּוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל עוֹשָׂה מְלָאכָה בְּשַׁבָּת. (טז) וְאַף בְּמִכְירָה אֵין הַדֵּר בְּקֻשְׁמוֹכֵר בְּהֶמְתּוֹ לְאֵינוּ יְהוּדִי בְּמִכְירָה גְּמוּרָה עַל כָּל יְמֵי הַשַּׁבּוּעַ, וְלֹא כְּשֶׁמּוֹכֵר לוֹ עַל יוֹם הַשַּׁבָּת לְחוּד, מִפְּנֵי חֲשָׁדָא וְכַנַּ"ל. וְהַבַּ"ח (ס"ה) מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה לְהַשְׁכִּיר עַל דַּעַת שֶׁיַּפְקִירֶנָּה בִּפְנֵי שְׁלשָׁה, דְּכֵיוָן דְּשְׁלשָׁה יוֹדְעִים מִפְּרָסְמָא מִילְתָא וְלֹא יָבֹא לִידֵי חֲשָׁדָא, וּבְשַׁעַת הַדְּחַק אָפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ לִסְמֹךְ עַל דְּבָרָיו, וּבְסוֹף הַסִּימָן (ס"ק לב) נָבֹאר אִם יִרְצֶה ה': (טו) **בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ.** שְׁאֵז אֵינוֹ מְצַוֶּה עַל שְׁבִיתָתָהּ כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ שָׁלוּ שֶׁכְּבָר הִפְקִירָהּ, (יז) [ב]וְאַף עַל גַּב דְּהֶפְקֵר בָּעֵינַן שֶׁיְּהֵיָה בִּפְנֵי שְׁלשָׁה, זֶהוּ מִדְּרַבָּנָן, אֲבָל מִדְּאוֹרַיְתָא אֲפִלּוּ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ סַגִּי, וְהָכָא שֶׁכְּבָר הִשְׁכִּירָהּ וְהִתְנָה עִמּוֹ שֶׁיַּחֲזִירֶנָּה וְעִכְבָהּ, דֵּי בָּזֶה כְּדֵי לְהַנָּצֵל מֵאִסּוּרָא דְּאוֹרַיְתָא. וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש בשם) שֶׁיֵּשׁ פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּגַם בְּכָאן אַף שֶׁהוּא דִּיעֲבַד בָּעֵינַן דַּוְקָא תְּלָתָא, וְעַל כֵּן טוֹב לְזַהֵר בָּזֶה לְכַתְּחִלָּה אִם יֵשׁ בְּאֶפְשָׁרִי, וְעַל כָּל פָּנִים יְזַהֵר לְהַפְקִירָהּ בִּפְנֵי אֶחָד, (יח) דְּרַבִּים מִגְּדוֹלֵי הַפּוֹסְקִים סוֹבְרִים דְּאַף דְּאוֹרַיְתָא אֵינָהּ הֶפְקֵר עַד שֶׁיַּפְקִירֶנָּה עַל כָּל פָּנִים בִּפְנֵי אָדָם אֶחָד, וַאֲפִלּוּ בִּפְנֵי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ דֵּי בָּזֶה: (טז) **בְּהֶמְתִּי קְנוּיָה לְאֵינוּ יְהוּדִי.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) שֶׁדַּעְתּוֹ דְּדַוְקָא אִם אוֹמַר לוֹ בִּפְנֵיהֶם קְנוּיָה לְךָ, שֶׁאָז מִתְבַּיֵּן הָאֵינוּ יְהוּדִי לִקְנוֹתָהּ, וְהִיא נִקְנֵית לוֹ בַּאֲמִירָה זוֹ כֵּיוָן שֶׁהִיא בִּרְשׁוּתוֹ וְקָנְיָא לֵיהּ חֲצֵרוֹ, אֲבָל אִם אוֹמֵר כֵּן שֶׁלֹּא בִּפְנֵיהֶם לֹא קָנָאָה הָאֵינוּ יְהוּדִי כְּלָל. וַאֲפִלּוּ אִם זָכָה לוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל אַחֵר גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי כַּמְבֹאָר בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן רמ"ג סָעִיף י"ד. (יט) וְכֵן הַסְּכִּים הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם. וּפָשׁוּט דַּאֲפִלּוּ בְּאוֹמֵר בְּהֶמְתִּי קְנוּיָה לְךָ בָּעֵינַן שֶׁיְּהֵיָה לָזֶה גַּם כֵּן פְּסִיקַת דָּמִים, דְּאִי לָאו הָכִי אֵין זֶה מִכִּירָה כְּלָל, וְכֵן כָּתַב בְּחַיֵּי אָדָם בִּכְלָל נ"ח (ס"ה): (יז) **כְּדֵי שֶׁיִּנָּצֵל וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר כְּשֶׁיִּגִּיעַ יוֹם הַשַּׁבָּת לְכַתְּחִלָּה אֵין לִסְמֹךְ עַל דַּעַת שֶׁיַּפְקִיר כְּשֶׁיַּגִּיעַ יוֹם הַשַּׁבָּת אוֹ שֶׁיִּקָּנֵהוּ אָז לְהָאֵינוּ יְהוּדִי, שֶׁהַהֶפְקֵר וְהַהַקָּנָאָה אֵינָן מְפֹרָסָמִין וְיֵשׁ כָּאן חֲשַׁשׁ מַרְאִית הָעַיִן וְכַנַּ"ל, וְעַיֵּן בְּסוֹף הַסִּימָן (ס"ק לב): (יח) **דְּוַדַּאי אֵין כַּוָּנָתוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁבְּוַדַּאי (כ) לֹא הָיָה בִּדְעָתוֹ שֶׁיִּשְׁאַר הֶפְקֵר לְעוֹלָם כִּי אִם לְיוֹם הַשַּׁבָּת בִּלְבַד כְּדֵי לְהַפְקִיעַ מֵעָלָיו אִסּוּר שַׁבָּת, וּלְאַחַר הַשַּׁבָּת יַחֲזֹר לִרְשׁוּתוֹ, אֲבָל בְּיוֹם הַשַּׁבָּת גּוּפָא בְּוַדַּאי הוּא הֶפְקֵר גָּמוּר [וְגַם זֶה מִיקְרֵי בְּשֵׁם הֶפְקֵר וּכְדְאִיתָא בְּגְמָרָא (נדרים מד.)]. דַּאֲפִלּוּ הֶפְקֵר לְיוֹם אֶחָד הֲוֵי הֶפְקֵר], (כא) וְאֵין צָרִיךְ לְחֹשׁ שֶׁמָּא יִזְכֶּה בָּהּ אַחֵר בְּשַׁבָּת גּוּפָא, שֶׁבְּוַדַּאי הָאֵינוּ יְהוּדִי לֹא יַנִּיחֶנּוּ כָּל זְמַן שֶׁהִיא תַּחַת יָדוֹ לְמַלְאכְתּוֹ: (יט) **אֵין אָדָם מְצַוֶּה וְכוּ'.** דִּשְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ יָלְפִינַן מִמָּה דִּכְתִיב (שמות כג יב) 'לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ' כְּמוֹךָ, וְהַאי קְרָא בְּשַׁבָּת כְּתִיב. וַאֲפִלּוּ הָכִי לֹא יַשְׁכִּירֶם אֶלָּא בְּהַבְלָעָה דְּלֹא יְהֵיהּ שָׂכָר יוֹם טוֹב. וְהִנֵּה הַמַּהֲרַשַּׁ"ל (ים של שלמה ביצה פ"ה סי' ו) חוֹלֵק עַל זֶה וְדַעְתּוֹ דְּיוֹם טוֹב וְשַׁבָּת שָׁוִין הֵן בָּזֶה כְּמוֹ בְּכָל מְלָאכוֹת, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב יב) שֶׁהֶאֱרִיךְ בָּזֶה וּמֵבִיא דְּהַבַּיִת יוֹסֵף בְּסִימָן תצ"ה (ד"ה כתב הכל בו) הֵבִיא דַּעוֹת הָרִאשׁוֹנִים בָּזֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

לְהַגָּהוֹת אֲשֵׁרִי, כְּבָר הִשִּׂיגוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּלֹא מִשְׁמַע שָׁם כֵּן, שֶׁכָּתַב רַק שֶׁשּׁוֹב לֵיהָזֵר הוֹאִיל שֶׁיָּצָא מִפִּי גְּאוֹן, וְגַם בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן קנ"א בְּסוֹפוֹ (ס"י) כָּתַב שָׁם הָרַמ"א רַק שֶׁיֵּשׁ לְהַחְמִיר אֲבָל לֹא שֶׁהוּא סָפֵק גָּמוּר, וְעַל כֵּן כָּתַבְתִּי רַק שְׁנִכּוֹן לְהַחְמִיר: (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (טו) ט"ז (סק"ד) וְעוֹד כַּמָּה אַחֲרוֹנִים: (טז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) בְּשֵׁם הַצְּמַח צֶדֶק (סי' לה): (יז) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ואפילו) בְּשֵׁם הָרֹא"שׁ (בפי' על הגמ' נדרים מה. ד"ה ומה טעם): (יח) עַיֵּן בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן רע"ג (סי"ז) דְּכָן הוּא דַּעַת הַמְחַבֵּר שָׁם לְהַלָּכָה, רַק הָרַמ"א כָּתַב שָׁם בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַי מִן הַתּוֹרָה בְּהֶפְקֵר בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, וְכִמָּה אַחֲרוֹנִים דְּחָקוּ עַצְמָן בְּמָה שֶׁהִמְחַבֵּר סָתַם פֹּה כְּדַעַת הָרֹא"שׁ (שם), וְעַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"י) שֶׁתֵּרֵץ דְּהִמְחַבֵּר בִּשְׁעַת הַדְּחַק יִרְאֶה עַל כָּל פָּנִים לְצֵאת דַּעַת הָרֹא"שׁ: (יט) וְאַף שֶׁהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"י אא) דָּחַק לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, לֹא נָהִירִין דִּבְרָיו כְּלָל וְכֵן הִשִּׂיגוּ הַפְּרִי מְגַדִּים

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (ס"ח) כתב שאם הישראל שכר מנכרי אסור להשאיל לנכרי, דשמא שכירות קניא לחומרא ואילו שאלה אינה קונה כלל, והטעם, משום דבשכירות נותן דמים ודומה יותר למכר. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ט) כתב: ואע"פ שמדברי סופרים כל הפקר שאינו בפני שלשה אינו הפקר כלל, שכשיש שלשה בודאי הוא מפקיר בלב שלם ואין כאן חשש הערמה שהרי אחד מהשלשה יכול לזכות מיד בהפקר הזה והשנים הנשארים יכולים להעיד לו שזכה מההפקר ולא יוכל המפקיר לחזור בו ולהוציאו ממנו, מכל מקום אע"פ שמפקיר בינו לבין עצמו בודאי מפקיר בלב שלם כדי שיצא מאיסור של תורה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ד כ[יִשְׂרָאֵל שֶׁהִשְׁפִּיר שְׁוָרִים לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַחֲרֹשׁ בָּהֶם, וְחוֹרֵשׁ בָּהֶם, יֵשׁ מַתִּירִים (כ) אִם קִבֵּל עָלָיו הָאֵינוֹ יְהוּדִי אַחֲרָיוּת מִיתָה וּגְזֵלָה וּגְבָבָה וְיוֹקְרָא וְזוֹלָא, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵינָן שֶׁאֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי יָכוֹל לְמָכְרָהּ אִם יִרְצֶה, נִקְרֵאת (ט) [ט] בְּהֵמַת יִשְׂרָאֵל. (כא) (וְעַיֵּן לְמַטָּה בְּסִימָן זֶה): ה [ל]אִם יִשְׂרָאֵל וְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁתָּפִין בִּבְהֵמָה, מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בָּהּ אֵינוֹ יְהוּדִי מְלָאכָה בְּשַׁבָּת עַל יְדֵי שֶׁיִּתְּנָהּ (י) עִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי (כב) בִּתְחִלָּה כְּשֶׁקָּנוּ אוֹתָהּ שֶׁיִּטֹּל הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם חֹל, (כג) וְאִם לֹא הִתְנוּ מִתְּחִלָּה אָסוּר, (כד) אַף עַל פִּי שֶׁהִתְנוּ אַחַר כָּךְ. מ[וְאִם יַלְדָּה אוֹתָהּ לָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּהַלְוָאָה גְּמוּרָה, שֶׁיִּהְיֶה רְשׁוּת בְּיָדוֹ לְהוֹצִיאָהּ אִם יִרְצֶה שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת יִשְׂרָאֵל, (כה) וְיִזְקֹף הַדָּמִים עַל הָאֵינוֹ יְהוּדִי וְאַחֲרָיוּת הַשָּׁוְרִים עַל הָאֵינוֹ יְהוּדִי, מֻתָּר. נ[וְיֵשׁ מַתִּירִים אֲפִלּוּ לֹא יֶהֱא רְשׁוּת בְּיַד הָאֵינוֹ יְהוּדִי (כו) לְהוֹצִיאָם, עַל יְדֵי שֶׁיִּזְקֹף הַדָּמִים עַל הָאֵינוֹ יְהוּדִי וְיַעֲשֶׂה אַפּוֹתִיקֵי (פָּרוּשׁ, אַפּוֹ תִּהֵא קָאֵי, כְּלוֹמַר לֹא יֶהֱא לְךָ פֵּרָעוֹן אֶלָּא מִזֶּה) לְיִשְׂרָאֵל, אוֹ (כז) יְהַרְהֵנָם (פֵּרוּשׁ, מַשְׁכּוֹן בִּלְשׁוֹן יִשְׁמְעֵאל רַהַן) אֶצְלוֹ, (כח) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יאמַר לוֹ מֵעַכְשָׁו. ס[וְיֵשׁ מַתִּירִים (כט) עַל יְדֵי שֶׁיְּזַהִּיר אֶת הָאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה בָּהּ מְלָאכָה

כ הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי (דפוס קושטא) פֶּרֶק ו' (הי"ח) בְּשֵׁם סְמ"ק (מצוה רסב) וּסְמ"ג (לאוין סה) וְהַתְּרוּמָה (בסימנים) בְּסִימָן קמ"ח. ל הָרִיב"ש בִּתְשׁוּבָה (סי' קנא). מ תְּשׁוּבַת (רַשְׁב"א) [רִיצְב"א] (הובא בב"י סי' רמה ד"ה ואם ישראל). נ שָׁם. ס בֵּית יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם רַבּוֹ כְּבוֹד הָרַב רַבִּי יַעֲקֹב בֵּי רַב.

בְּאֵר הֵיטֵב

כְּדִבָּרָיו. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יב): ד (ט) בְּהֵמַת יִשְׂרָאֵל. יִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּשׁ לוֹ סוּס וּבָא לְמָכְרוֹ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְתֻנָּה בְּיוֹם חֹל, וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְמָכְרוֹ אָסוּר, שְׁנִקְרֵאת בְּהֵמַת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מָקוֹם, וְכֵן כָּתַב בִּתְשׁוּבַת צֶמַח צֶדֶק (סי' לח) עַיֵּן שָׁם, וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁיִּפְקִירֶנָּה: ה (י) עִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי וְכוּ'. וְאִז מַתִּירִין אַחַר כָּךְ לַחֲלֹק בְּשָׁוָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ סִימָן רמ"ה סָעִיף קָטָן א', וְעַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יג):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד [ט] בְּהֵמַת יִשְׂרָאֵל. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב, וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם שְׁבוּת יַעֲקֹב עַיֵּן שָׁם שֶׁהֵבִיא דִּבְרֵי הַצֶּמַח צֶדֶק וְכָתַב דְּאֵין כֵּן הַעֲרָמָה אֶלָּא מִכִּירָה גְּמוּרָה. וְגַם כָּתַב דְּהַצֶּמַח צֶדֶק מֵירֵי בְּמַצְנָה הַסּוּסִים לְעַבְדּוֹ עַל יוֹם אוֹ יוֹמַיִם לְהַפְקִיעַ אִסּוּר שַׁבָּת, אֲבָל כְּהַאי גַּוְנָא לֹא, עַיֵּן שָׁם, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה עִקַּר כְּהַשְׁבוּת יַעֲקֹב דְּהַנִּי טַעֲמֵי דְּהַצֶּמַח צֶדֶק שָׁם לֹא שַׁיְּכִי בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וּמְצַדֵּד שָׁם לְאָסְרוֹ, (כג) וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר, וּבְבָאוּר הַגְּרָ"א גַּם כֵּן הָאֲרִיךְ בָּזֶה וּמַפִּיק דְּהָעֶקֶר כְּדַעַת מַהֲרַשְׁ"ל הַנַּ"ל, וְגַם לְקַמָּן בְּסִימָן תצ"ה סָעִיף ג' מִפָּרֵשׁ (כג) הַגְּרָ"א מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּאֵין מוֹצִיאִין מַשָּׂא עַל הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב, הַטַּעַם הוּא מִשּׁוּם שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ: ד (כ) אִם קִבֵּל עָלָיו וְכוּ'. דְּעַל יְדֵי זֶה הֲוֵי הַבְּהֵמָה כְּמוֹ שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי וּמֻתָּר לַחֲרֹשׁ בָּהּ בְּשַׁבָּת, וְאַף עַל פִּי שֶׁמַּחֲזִירָהּ בְּעֵין אִם לֹא יִקְרֶה לָהּ כְּלוּם, מִכָּל מָקוֹם הָשְׁתָּא בִּרְשׁוּת הָאֵינוֹ יְהוּדִי קָאֵי לְגַמְרֵי, (מז) כֵּיוָן דְּגַם לְיוֹקְרָא וְזוֹלָא בִּרְשׁוּתוֹ הִיא: (כא) וְעַיֵּן לְמַטָּה וְכוּ'. הַיְינוּ דְּשֵׁנִי יֵשׁ מַתִּירִין הַכָּתוּב שָׁם וְגַם הַגָּה שֶׁבְּסוֹף הַסִּימָן מוּכָח דְּסְבִירָא לֵיהּ כְּדַעַת הַמַּתִּירִין, וְעַיֵּן בְּמַה שֶּׁנִּכְתֹּב שָׁם ה (כב) בִּתְחִלָּה כְּשֶׁקָּנוּ וְכוּ'. דְּנִמְצָא דְּלֹא קָנוּיָה הַבְּהֵמָה לְיִשְׂרָאֵל כָּלָל בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, (כה) וְאָז אַחַר כָּךְ מֻתָּרִין אֲפִלּוּ לַחֲלֹק בְּשָׁוָה וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם שְׁכַר שַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן רמ"ה סָעִיף ב', (כו) וְגַם דְּאָז אֲפִלּוּ אִם אַחֲרִיּוּת שְׁנֵיהֶם בְּשָׁוֶה כָּל יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ בֵּין בְּחֹל וּבֵין בְּשַׁבָּת מֻתָּר: (כג) וְאִם לֹא הִתְנוּ מִתְּחִלָּה. אֲבָל לְאַחַר שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ אָמַר לוֹ טֹל אַתָּה בְּשַׁבָּת וַאֲנִי בְּנֶגְדְּךָ בְּחֹל, (כז) אַף אִם נאמַר שֶׁאֵין אִסּוּר בָּזֶה מֵחֲמַת שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לְאֵינוֹ יְהוּדִי חֵלֶק בָּהּ וְעַל כָּרְחוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה מְלָאכָה, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר, דְּהָא בְּכָל זֶה הוּא נוֹטֵל יוֹם אֶחָד כְּנֶגֶד יוֹם הַשַּׁבָּת וְהֲוֵי שְׂכַר שַׁבָּת שֶׁלֹּא בְּהֶבְלָעָה: (כד) אַף עַל פִּי שֶׁהִתְנוּ אַחַר כָּךְ. מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּכָל זְמַן דְּאֵם לֹא הִתְנָה כְּלָל דְּאָסוּר, וּבְבֵית יוֹסֵף (סוף סי' רמה) מְצַדֵּד לוֹמַר דְּאִם אַף לְאַחַר שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ לֹא הִתְנָה לוֹמַר טֹל אַתָּה וְכוּ' אֶלָּא חוֹלְקִין סְתָם הַשָּׂכָר כָּל הַשָּׁבוּעַ בְּשָׁוֶה דְּשָׂרִי, דְּהָא נוֹטֵל שְׂכַר שַׁבָּת בְּהֶבְלָעָה, וְאִיסּוּר דְּשְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ רַק שְׁעִבּוּד בְּעָלְמָא: (כט) עַל יְדֵי שֶׁיַּזְהִיר וְכוּ'. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) גַּם בְּסֵפֶר תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת לְקַמָּן בְּסִימָן ש"ד בְּסָעִיף קָטָן ה' הֵבִיא דְּלְמַאן דְּאָמַר אֵין מְצַוֶּה עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ בְּיוֹם טוֹב מִשּׁוּם דְּלֹא אִיתְקַשׁ יוֹם טוֹב לְשַׁבָּת אֶלָּא לְעִנְיַן ל"ט מְלָאכוֹת וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן וְלֹא לְעִנְיַן שְׁבִיתָה וּמֵחֲמַר דְּרַךְ לְאוֹ יֵשׁ בָּזֶה, הוּא הַדִּין דְּאֵין מְצַוֶּה עַל שְׁבִיתַת עֲבָדוֹ [וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים שָׁם (א"א סק"א)], וְאִם כֵּן לְדַעַת הַמְחַבֵּר שָׁם (ס"א) דְּפָסַק דְּמֻת בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן לֹא יִתְעַסֵּק בּוֹ עָכְבָּד עָרֵל, וְהוּא קְדֻעַת בֶּהָ"ג (הל' אבל) הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף בְּסִימָן תקכ"ו (ד"ה וכתוב עוד שם) עַיֵּן שָׁם, עַל כָּרְחָךְ דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּגַם עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ מְצַוֶּה בְּיוֹם טוֹב, וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר אֶבֶן הָעוֹזֵר, וְעַל כֵּן אֵין לְהָקֵל: (כג) עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתְבוּ מִסִּיר קְשִׁיַּת הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב (ביצה פ"ב מ"ח), וְגַם דּוֹחֶה מַה שֶּׁרָצָה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם סק"ח) לוֹמַר דְּבְמַשָּׂא בְּיוֹם טוֹב לֹא שַׁיְּךְ שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ: ד (מד) אֲבָל בְּלֹא יוּקְרָא וְזוֹלָא לֹא עָדִיף מִשּׁוּאָל דְּגַם הוּא חַיָּב בְּאָנְסִין וַאֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר לְהַשְׁאִיל לוֹ מִשּׁוּם דְּשִׁאֵילָה לֹא קָנְיָא, וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ג': ה (כה) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יג) בְּשֵׁם הָרַלְבַּ"ח (סי' קו): (כו) גַּם זֶה שָׁם: (מ) אַף דִּמְגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּשֵׁם הָרִיב"ש (סי' קנא) וְהָרַלְבַּ"ח (שם) מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ כֵּן בִּפְשִׁיטוּת, מִכָּל מָקוֹם הַמְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah